

دانشگاه تربیت مدرس شهید رجایی

مدیریت در ورزش

ترجمه:

دکتر رضا محمد کاظمی

استادیار دانشگاه تهران

دکتر عباس نظریان مادوانی

استادیار دانشگاه تربیت مدرس شهید رجایی

فرزاد زیویار

سر شناسنامه	: مدیریت در ورزش / اوبراستار بانی ال پارک هاوس؛ ترجمه رضا محمدکاظمی، عباس نظریان مادوانی، فرزاد زیویار.
مشخصات نشر	: تهران؛ دانشگاه تربیت دبیر شهید رجائی، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۵۴۰ص: مصور، جدول، نمودار؛ ۲۲×۲۹ س م.
شابک	: 978-600-6594-26-2
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا.
یادداشت	: عنوان اصلی: The management of sport: its foundation and application, 3rd ed. 2001.
موضوع	: ورزش—ایالات متحده—مدیریت—راهنمای آموزشی
شناسه افزوده	: پارک هاوس، بانی ال.
شناسه افزوده	: Parkhoues, Bonnie L.
شناسه افزوده	: محمدکاظمی، رضا، ۱۳۵۲-
شناسه افزوده	: نظریان، عباس، ۱۳۵۵-
شناسه افزوده	: زیویار، فرزاد، ۱۳۴۶-
شناسه افزوده	: دانشگاه تربیت دبیر شهید رجائی.
رده بندی کنگره	: G ۷۷۱۳ / م۴ ۱۳۹۳
رده بندی دیویی	: ۷۹۶/۰۶۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۴۶۳۷۲۷

دانشگاه تربیت دبیر شهید رجائی

عنوان	: مدیریت در ورزش
گردآوری و تألیف	: دکتر رضا محمدکاظمی (استادیار دانشگاه تهران)، دکتر عباس نظریان (استادیار دانشگاه تربیت دبیر شهید رجائی)، فرزاد زیویار.
ویراستار علمی	: مریم مختاری دینانی (استادیار دانشگاه الزهراء) و فهیمه میرزایی
ویراستار ادبی	: شهرام طهماسبی
نوبت چاپ	: اول - بهار ۱۳۹۳
انتشارات	: دانشگاه تربیت دبیر شهید رجائی
لیتوگرافی	: نگین سبز
چاپ	: برهان
طراح جلد	: شهرام طهماسبی
ناظر چاپ	: محمد معتمدی نژاد
کارشناس و صفحه‌آرا	: نیره فیروزی
شمارگان	: ۱۰۰۰ جلد
قیمت	: ۲۵,۰۰۰ تومان
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۹۴-۲۶-۲
	: ISBN: 978-600-6594-26-2

کلیه حقوق این اثر برای مؤلفین و دانشگاه تربیت دبیر شهیدرجائی محفوظ است.

نشانی: تهران، لویزان - کد پستی ۱۵۸۱۱-۱۶۷۸۸ - صندوق پستی ۱۶۳ - ۱۶۷۸۵ - تلفن: (۲۶۳۲) ۹ - ۲۲۹۷۰۰۶۰،
 ۲۲۹۷۰۰۷۰، نامبر: ۲۲۹۷۰۰۳، پست الکترونیکی: Publish@srttu.edu، وب سایت: http://Publish.srttu.edu

پیشگفتار مترجمان

کتاب حاضر ترجمه ویرایش چهارم کتاب "مدیریت ورزش" تالیف بونی پارخوس است که در سال ۲۰۱۱ به زبان انگلیسی انتشار یافته است. این کتاب شامل شش بخش و بیست فصل وی باشد که به زبان نسبتاً ساده و روان ترجمه شده است. در این کتاب از عناصر آموزشی همچون مرور کلی فصل، تمرینات، تفکر انتقادی و حل تمرین برای یادگیری و درک بهتر مطالب استفاده شده است.

بخش اول کتاب شامل سه فصل زیر است:

فصل اول کتاب حاضر به بررسی "مفاهیم بنیادین مدیریت ورزش"، اداره امور ورزشی و برنامه مدیریت ورزش پرداخته است و در این راستا نمونه تجربیات مدیران ورزشی ارائه شده است.

در فصل دوم کتاب که تحت عنوان "مدیریت ورزش، وسعت عمل و فرصت‌های شغلی" می باشد موضوعات مرتبط با فرصت‌های شغلی مدیریت در ورزش همچون صنعت ورزش، تکنولوژی، تولیدات و خدمات ورزشی، خدمات مشارکت کنندگان و تماشاگران، حمایت مالی و مصرف‌کنندگان بررسی شده است.

فصل سوم کتاب تحت عنوان "یادگیری تجربی از طریق تجربیات میدانی، دوره کارورزی و اجرا" به تشریح موضوعات مرتبط با اجرا و فعالیت‌های عملی علاقمندان به مدیریت در ورزش پرداخته است و مسائلی همچون یادگیری تجربی، آموزش تجربی، تجربه میدانی، کارورزی و آموزش همکاری در این فصل بررسی می شوند.

بخش دوم کتاب از چهار فصل زیر تشکیل شده است که موضوعات مختلف مدیریت منابع انسانی را مورد بررسی قرار می دهد:

فصل چهارم تحت عنوان "تحقیق و پژوهش" توصیف کننده مسائلی همچون رفتار سازمانی، نظریه سازمانی، دانش سازمانی، استدلال استقرایی، استدلال استنتاجی و وظایف کاری می باشد که بصورت پژوهش محور و با نگاه تحقیقی و استدلالی به آن پرداخته شده است.

فصل پنجم تحت عنوان "نگرش سازمانی و مطالعه ورزش" به بررسی مسائلی همچون اثربخشی سازمانی، ساختار سازمانی، تغییر سازمانی، پیچیدگی، اندازه سازمانی، محیط کار و ... پرداخته است.

فصل ششم تحت عنوان "تصمیم‌گیری گروهی و حل مشکل" شامل موضوعاتی همچون گروه‌اندیشی، تفکر همگرا، بارش فکری، تکنیک دلفی، تکنیک گروه اسمی، تصمیم‌گیری مناظره‌ای، تفکر واگرا و مواردی از این دست می‌باشد.

در فصل هفتم تحت عنوان "مدیریت منابع انسانی در ورزش" با مفاهیم مدیریت استراتژیک منابع انسانی، برنامه‌ریزی منابع انسانی، استخدام، جبران خدمات (حقوق و دستمزد) و توسعه منابع انسانی آشنا خواهید شد.

فصل هشتم تحت عنوان "روابط کاری در ورزش‌های حرفه‌ای" به بررسی قرارداد بازیکن، بنگاه‌های ورزشی، تبانی، توافقات معامله‌ای جمعی، قانون روابط کاری ملی و موضوعات مشابه می بردازد.

بخش سوم کتاب حاضر تحت عنوان "سیاست‌گذاری"، شامل پنج فصل زیر است:

فصل نهم با عنوان "علم اخلاق" مفاهیم اخلاق، ارزش‌ها، هنجار اخلاقی، اصول اخلاقی، نظام‌نامه اخلاقی و مسایلی در باب اخلاقیات را مورد بررسی قرار داده است.

فصل دهم تحت عنوان "مسئولیت در قبال شبه جرم و مدیریت خطر" در برگیرنده مباحثی همچون شبه جرم، شبه جرم عمدی، قوانین مصونیت، غفلت عمدی، تجاوز به حریم خصوصی، پرداخت غرامت و سایر موارد حقوقی ورزش است. در فصل یازدهم تحت عنوان "قوانین قرارداد و درخواست‌های ورزشی" به موضوعاتی همچون صدور بیمه نامه، قانونی بودن، پیشنهاد، آیین نامه، فسخ قرارداد و مسایل مرتبط با تنظیم قراردادهای ورزشی می پردازد. فصل دوازدهم با عنوان "قانون اساسی و حقوق مدنی" شامل مفاهیم آزادی مذهب، آزادی بیان، آزادی مطبوعات، قانون ارزش دادن به شفافیت ورزشی، قانون حقوق شهروندی و آزمایش دارویی است.

فصل سیزدهم کتاب با عنوان "نظارت ورزشی" به موضوعاتی همچون نظارت و کنترل بازیکنان لیگ، نظارت و کنترل صاحبان تیم در لیگ، مقررات و شرایط فدراسیونی، قانون ورزش‌های آماتوری ۱۹۷۸، انجمن‌های ورزشی ایالتی، بازار فروش بین‌المللی و موضوعات مشابه پرداخته است.

بخش چهارم کتاب تحت عنوان "تاسیسات و اماکن" شامل یک فصل است:

فصل چهاردهم با عنوان "مدیریت تاسیسات ورزشی" مدیریت مکان، مقیاس عملکرد، ترویج‌کنندگان، صدور مجوز برای صندلی‌های مخصوص، مخارج مکان، برآورد رویداد و موضوعات مرتبط با مدیریت تاسیسات و اماکن ورزشی را مورد بررسی قرار داده است.

بخش پنجم کتاب تحت عنوان "بازاریابی" شامل سه فصل است:

فصل پانزدهم با عنوان "بازاریابی ورزش، استراتژی‌ها و فنون‌ها" مفاهیم بازاریابی ورزشی، محصول، تجارت الکترونیک، قیمت، توسعه محصول، علامت تجاری، روابط عمومی، توزیع، ترویج، تبلیغات و موارد مشابه را تشریح کرده است.

در فصل شانزدهم تحت عنوان "ضمانت" با مفاهیم حمایت مالی، استراتژی بازار رقابتی، قیمت‌گذاری، آگهی تبلیغاتی، بازاریابی پنهان، بازارهای هدف، تجارت کردن و تئوری مبادله آشنا می‌شوید.

فصل هفدهم با عنوان "امتیاز رسمی (مجوز) ورزشی" به موضوعاتی همچون مجوز، علامت تجاری، قرارداد انحصاری و غیرانحصاری، حق الامتیاز، مجوزهای ترویجی، صاحب مجوز و قرارداد مجوز پرداخته است.

بخش ششم کتاب تحت عنوان "اقتصاد و امور مالی" شامل سه فصل است:

فصل هجدهم تحت عنوان "اقتصاد و ورزش" در برگیرنده مفاهیمی همچون سود، انحصار خرید، درآمد نهایی، عرضه مزاد، کالاهای معمولی، مزیت رقابتی، مزیت مطلق و امتیاز انحصاری مورد بررسی قرار گرفته اند.

فصل نوزدهم با عنوان "حسابداری و بودجه بندی" به مفاهیم ترازنامه، دارایی‌ها، سود ناخالص، فروش خالص، بودجه بندی، بودجه افزایشی-کاهشی، دارایی‌های جاری، بودجه بندی بر مبنای صفر، بودجه سرمایه‌ای، تحلیل جریان نقدینگی و صورت حساب درآمد پرداخته است.

در فصل بیستم با عنوان "سرمایه‌گذاری در ورزش" موضوعاتی همچون تأمین بودجه در ورزش، جریان نقدینگی، معافیت، اوراق بهادار شهری، اوراق قرضه درآمدی، فعالیت‌های سرمایه‌گذاری، نقدینگی، ورودی نقدینگی خروجی بررسی شده است.

پیشگفتار مولف

این کتاب علاقه شخصی مرا نشان می دهد. اگرچه حقیقتاً توصیف جامع پیکره دانشی که یک حرفه را تشکیل می دهد، در یک جلد کتاب غیرممکن است. "مدیریت در ورزش" مطالبی که در ویرایش قبل تنظیم شده است را مجدداً بیان می کند و آن را به عنوان کامل ترین و معمول ترین راه ورود به این بازار بکار می گیرد. ویرایش سوم پیرامون نیازهای اطلاعاتی مدیر ورزشی و منافع شرکت کنندگان جدید مناسب سازی شده است. در عصر کارآفرینی در حیطه تناسب اندام، ورزش در جامعه ما مهمتر و فراگیرتر شده است (خصوصاً از نظر مالی). این صنعت چندین میلیارد دلاری تقاضاهای منحصر بفردی در کارکنان خود ایجاد می کند و بطور فزاینده‌ی نیازمند آموزش‌های تخصصی است. مشاغل در صنعت ورزش دربرگیرنده مهارت‌های بیشماری در محیط‌های ورزشی و خاص است که نشان‌دهنده پیچیدگی فزاینده و نواحی چندوجهی ورزش است. در نتیجه، نسل جدیدی از متخصصان ظهور کردند. در حال حاضر مدیریت ورزشی به عنوان یک رشته رسمی در دانشکده‌ها و دانشگاه‌های سرتاسر جهان شناخته شده است. "مدیریت ورزشی: اصول و کاربردها"، کامل ترین تألیف موضوعی منتشر شده در تاریخ مدیریت ورزشی حرفه ای است.

مخاطبان

تعداد زیادی از دانشجویان با طیف گسترده‌ای از پیشینه‌ها، واحد مدیریت ورزشی را انتخاب می کنند. مقصود ما در این کتاب توجه به این تغییرات و رشد سریع مخاطبان است. این کتاب عمدتاً برای دانشجویان سال سوم و چهارم مقطع کارشناسی، فارغ التحصیلان و اساتید و سایر افراد شاغل در ورزش می باشد.

ویژگی ها

سازمان

این کتاب رویکردی منحصر بفرد در توجه به ابعاد حقیقی این حرفه، هم با اصول تئوری و هم در پی آن با بکارگیری این اصول، اتخاذ می کند.

محتوا

این کتاب تألیفی از استعداد‌های نخبگان از اطراف جهان است. مشارکت کنندگان نه تنها تخصص خود را در اختیار ما قرار دادند بلکه در رابطه با محتوا و بسط مفاهیم در سرتاسر جهان کوشش کردند. به عنوان مثال کرسی‌های جدید حاکمیت ورزش وجود دارد که به ورزش‌های بین آموزشی، دانشگاهی و حرفه‌ای می پردازد و اهمیت سازمان‌های ورزشی که بر خود حاکم‌اند را به خواننده می نمایاند. این مسائل و تمام عناوین اصلی که مکمل مدیریت ورزشی هستند (امور مالی، منابع انسانی، بودجه بندی و ...)، در این کتاب آورده شده است. همچنین رویدادهای معمول در این رشته، مانند تاریخچه به روز شده روابط کارمند و کارفرما در چهار لیگ حرفه‌ای، موقعیت‌های بحرانی، تأثیر آنها بر صنعت و چگونگی مخالفت طرف‌های درگیر در کار از طریق تفاوتها را می آزماید.

تعلیم و تربیت

این متن ویژگی‌های آموزشی بسیاری دارد که به درک دانشجویان از عناوین گوناگون کمک می کند:

- هر مؤلف به "واژگان کلیدی" که دانشجو حین مطالعه فصل با آن آشنا خواهد شد، اشاره کرده است. این واژگان در ابتدای هر فصل آورده شده است به علاوه به صورت مشخص و با حروف درشت هم در سر فصل و هم در متنی که در فصل راجع به آنها بحث شده است، قید شده‌اند.
- هر بخش اصلی با یک "بررسی مفهوم" پایان می‌پذیرد که بحث اصلی را برجسته می‌سازد.
- "چکیده"، خلاصه‌ای محسوب می‌شود که بر نقاط کلیدی در هر فصل تأکید می‌کند.
- هر فصل دربرگیرنده فهرست کاملی از منابع است و به دانشجویان توصیه می‌کند که برای تکمیل اطلاعات خود این منابع را به دقت مطالعه کنند.
- "بازبینی مسائل و موضوعات" و "مطالعه موردی"، به دانشجویان بینش بیشتری در رابطه با چگونگی بکارگیری اصول تئوری می‌دهد.
- "تمرینات تفکر انتقادی" از خواننده راجع به آنچه در هر فصل آموخته‌اند سؤال می‌کند و راه حلی برای مشکلات واقعی که مدیریت ورزشی با آن مواجه است می‌یابد.
- ذکر "وب سایت" ها در حاشیه، اطلاعات اضافی که در هر فصل به آنها پرداخته نشده است را فراهم می‌کند.

قدردانی

از تمامی کسانی که در تهیه کتاب "مدیریت در ورزش" مشارکت داشتند، سپاسگزاری می‌کنم: جویس واترز، مدیر پروژه؛ گری ابرین و تریکا ماسل، ویراستاران ارشد، مشارکت فوق‌العاده با ارزشی در این کار داشتند. از تلاش خستگی‌ناپذیر، تخصص و حرفه‌ای بودن آنها بسیار قدردانی می‌کنم که در شرایط چالشی امور را طبق زمان بندی پیش بردند. موفقیت غایی یک کتاب مشروط به کیفیت موضوع ارائه شده است. ترسیم تیم متخصص مشارکت‌کننده، کامل‌ترین تألیف از موضوعی است که تاکنون در حرفه مدیریت ورزشی منتشر شده است. بی تردید مؤلفان برای برتری یافتن متعهد شدند و در کنار تأمین مواردی که نیازمند مهلت بود، اولویت‌های دیگری تنظیم کردند.

اینجانب همچنین از استان براسی از دانشگاه جورجیا، به خاطر داده‌های ارزشمندی که کیفیت محتوای چندین فصل را ارتقا داد، سپاسگزاری می‌کنم. از منتقدان که ویرایش جاری را نقد کردند، تشکر ویژه می‌نمایم. بازخورهای آنان کمک شگرفی در تمرکز بر بازبینی نمود.

راس الکساندر از دانشگاه فلوریدا؛ دیوید کار از دانشگاه اوهایو؛ مارلین ماوسون از دانشگاه ایالتی ایلینویز؛ آنیتا مورمن از دانشگاه لوئیس ویل.

در پایان از تمامی کسانی که در تهیه این کتاب مشارکت داشته‌اند، تشکر می‌کنم. به عقیده بنده این کار، هنری است که تمام ما به آن افتخار می‌کنیم.

بونی پارخوس

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
بخش اول: مفاهیم بنیادین	
۳	فصل اول: تعریف، تکامل و برنامه آموزشی
۲۳	فصل دوم: مدیریت ورزش، وسعت عمل و فرصت‌های شغلی
۴۷	فصل سوم: یادگیری تجربی از طریق تجربیات میدانی، دوره کارورزی و اجرا
۷۹	فصل چهارم: تحقیق و پژوهش
بخش دوم: مدیریت منابع انسانی	
۱۰۵	فصل پنجم: نگرش سازمانی و مطالعه ورزش
۱۳۷	فصل ششم: تصمیم‌گیری گروهی و حل مشکل
۱۶۵	فصل هفتم: مدیریت منابع انسانی در ورزش
۱۸۱	فصل هشتم: روابط کاری در ورزش‌های حرفه‌ای
بخش سوم: تأسیسات و امکان	
۲۰۷	فصل نهم: مدیریت تأسیسات ورزشی
بخش چهارم: سیاست‌گذاری	
۲۴۳	فصل دهم: علم اخلاق
۲۶۵	فصل یازدهم: مسئولیت در قبال شبه جرم و مدیریت خطر
۲۹۳	فصل دوازدهم: قوانین قرارداد و درخواست‌های ورزشی
۳۱۳	فصل سیزدهم: قانون اساسی و حقوق مدنی
۳۴۹	فصل چهاردهم: نظارت ورزشی
بخش پنجم: بازاریابی	
۳۷۹	فصل پانزدهم: بازاریابی ورزش، استراتژی‌ها و فنون‌ها
۴۲۵	فصل شانزدهم: ضمانت
۴۴۹	فصل هفدهم: امتیاز رسمی (مجوز) ورزشی
بخش ششم: اقتصاد و امور مالی	
۴۶۷	فصل هجدهم: اقتصاد و ورزش
۴۸۹	فصل نوزدهم: حسابداری و بودجه‌بندی
۵۱۱	فصل بیستم: سرمایه‌گذاری در ورزش

بخش اول

مفاهیم بنیادین

فصل اول

تعریف، تکامل و برنامه آموزشی

بونی ال. پارکهاوس^۱ و برندا جی. فیتس^۲

در این فصل با اصطلاحات زیر آشنا خواهید شد:

برنامه مدیریت ورزش	مدیریت ورزش
شورای بررسی	اداره امور ورزشی

^۱.Bonnie L. Parkhouse

^۲.Brenda G. Pitts

کلیات

ورزش در جامعه تأثیر برجسته‌ای دارد. هیچ یک از ابعاد فرهنگ ما به اندازه ورزش مورد توجه رسانه‌ها نیست. صنعت تجارت ورزشی که شامل قسمت‌هایی همچون کالاهای ورزشی، شرکت‌های بازاریابی ورزشی، شرکت‌های حامی ورزشی، ورزش حرفه‌ای، پوشاک ورزشی، رسانه ورزشی و ورزش‌های تفریحی است، یازدهمین صنعت برآورد شده است (میک ۱۹۹۷) و هر ساله رشد می‌کند. نشریه تجارت ورزش^۱ اعلام کرد ارزش صنعت تجارت ورزشی آمریکا، ۳۲۴ میلیارد دلار است. در واقع اگر تمام برآوردهای قسمت‌های مختلف آن را در نظر بگیریم شاید از هر بخش دیگری بیشتر باشد. برخی قسمت‌های آن در جدول ۱-۱ آمده است.

جدول ۱-۱: برخی از کسب و کارهای صنعت ورزش

توریسم ورزشی (۱۹۹۸)	۱۱۱,۸ بلیون دلار
فروش کالاهای ورزشی (۱۹۹۸)	۴۵,۶ بلیون دلار
حامیان ورزش (۱۹۹۸)	۱۳,۲ بلیون دلار
انجمن مدیریت ورزشی آمریکای شمالی (۱۹۹۸)	۲ بلیون دلار
بازار محصولات بلیارد (۱۹۹۸)	۲۳۵ بلیون دلار

ورزش‌هایی که تماشاگر دارند و اغلب ورزش‌های حرفه‌ای، میزان توجه متفاوتی از رسانه‌ها دریافت می‌کنند. محصولات صنایع و کسب و کارهای رسانه‌ای ورزش، تولید، پخش تلویزیونی، پخش صوتی و تصویری و چاپ اطلاعات در مورد رخدادهای ورزشی دارای تماشاگر است. برخی از بزرگترین رویدادها که به آنها رویدادهای عظیم گفته می‌شود؛ در فوتبال شامل سوپر جام، جام جهانی زنان و مردان و بازی‌های المپیک و در بسکتبال شامل بازی‌های زنان و مردان انجمن ملی ورزش دانشگاهی^۲ می‌شود. امروزه ورزش‌های جدید آماتوری و یا تفریحی زیادی با ورزش‌های سنتی رقابت می‌کنند و محدود به ورزش‌های انفرادی نیستند. صنعت رسانه‌ای ورزش، شامل روزنامه‌ها، مجله‌ها، رادیو و چندین کانال ورزشی می‌شود.

با وجود این، ورزش‌های حرفه‌ای، بزرگترین بخش ورزش نیستند، بلکه هزاران فعالیت ورزشی، تفریحی، توریسم ورزشی، اوقات فراغت و تناسب اندام در این صنعت جای می‌گیرند. لیگ‌های سافت‌بال، لیگ بولینگ، باشگاه‌های کوهپیمایی، تورهای اسکی روی برف، باشگاه‌های تناسب اندام، باشگاه‌های دوچرخه‌سواری، گروه‌های دو، باشگاه‌های پیاده‌روی، سفرهای غواصی با امکانات تنفسی زیر آب، مسابقات قایقرانی، اردوهای اسکیت بازی، ماراتن‌ها و صدها فعالیت دیگر بزرگترین قسمت صنعت تجارت ورزش را تشکیل می‌دهند. هر جا که زندگی هست، ورزش نیز وجود دارد. حتی برای آماتورها نیز رویدادهای ورزشی وجود دارد که تا سطح یک رویداد بزرگ رشد کرده است. همانطور که در اطلاعات جدول ۱-۲ آمده است، ورزش در سیاست، در کارگاه شما و حتی در وابستگی‌های دینی شما سازمان‌دهی شده است.

علاوه بر این، صنعت ورزش در بسیاری از کشورهای دیگر، در حال توسعه و رشد است. چون دنیا به مکانی کوچک‌تر تبدیل می‌شود و با درهم آمیختگی فرهنگ‌ها و مردم، ورزش‌های منحصر به مناطق خاص، راه خود را در سرتاسر زمین پیدا می‌کنند.

^۱ .Sports Business Journal (1998)

^۲ . National Collegiate Athletics Assosiation (NCAA)

جدول ۱-۲: برخی از رویدادهای بزرگ ورزشی

براساس منطقه جغرافیایی	بازیهای آفریقایی، آسیایی و...
براساس ناتواناییها	پارالمپیک و...
براساس وابستگیهای دینی، شغلی و حرفه‌ای	بازیهای پلیس، دانش‌آموزی و...
براساس جهت‌گیری‌های جنسیتی	بازیهای مردان، بازیهای اروپایی و...

این صنعت چندین میلیارد دلاری، مشکلات منحصر به فردی را بر دوش مدیران آن نیز می‌گذارد. وظایف مدیریتی، نیازمند مدیریت، بازاریابی، حسابداری، امور مالی و اقتصاد و دانش حقوقی است که در محیط ورزشی قابل اجرا بوده و ویژه‌ی حوزه‌های پیچیده و چند وجهی آن باشد. چندین میلیون شرکت در صنعت تجارت ورزشی حضور دارند و بنابراین میلیون‌ها شغل و حرفه که نیازمند دانش تخصصی این صنعت و محصولات منحصر به فرد آن است، بوجود آمده است. به همین علت و به خاطر پیچیدگی رو به رشد این صنعت، یک رشته تحصیلی به نام مدیریت ورزشی در دهه‌های هشتاد و نود میلادی برای رفع نیاز آن دسته افراد که وارد مشاغل صنعت تجارت ورزشی شدند، بوجود آمد. این رشته یکی از حوزه‌هایی است که در فضای دانشگاهی رشد زیادی دارد.

تعریف مدیریت ورزش

از دیدگاه کاربردی، مدیریت ورزش از زمان یونان باستان وجود داشته است، یعنی زمانی که مبارزه گلادیاتورها با حیوانات، گروه‌های تماشاگران را به خود جذب می‌کرد. هرود (هبردویس)، پادشاه یهود، رئیس افتخاری بازی‌های المپیک قرن ۱۱ بود. بازیها با مراسم باشکوه افتتاح شد و سپس رقابت ورزشکاران، تماشاگران را سرگرم کرد (فرانک ۱۹۸۴). طبق نظر یارکس و اولانسون (۱۹۸۷) با در نظر گرفتن عظمت آن رویدادها در آن زمان، مسئولان تدارک غذا و نوشیدنی، تبلیغ‌کنندگان، مسئولان خرید، پرسنل بازاریابی و مدیران اجرایی مسئولیت عظیمی بر عهده داشته‌اند. مدیریت ورزشی هم به عنوان یک رشته تحصیلی و هم به عنوان یک شغل حرفه‌ای پدیدار گشته است. مدیریت ورزش، منبع اصلی درآمد و شغل تمام وقت بسیاری از افراد است (سوشی و دوهرتی ۱۹۹۶). امروزه این افراد به عنوان "فعالان حوزه ورزش" شناخته می‌شود. این اصطلاح، تمام افرادی را که در حوزه کاربردی مدیریت ورزشی استخدام شده‌اند دربر می‌گیرد. اگر چه در بسیاری موارد از دو اصطلاح مدیریتی، یعنی مدیریت ورزش و اداره امور ورزش، بسیار به جای هم استفاده می‌شود، اصطلاح اول، کاربرد دقیق‌تری از دیدگاه جهانی نسبت به این رشته را توصیف می‌کند. به این معنا که مدیریت فراگیر است و تعداد بیشماری حوزه ورزشی را که توسط دسنسی و سایرین (۱۹۹۰) شناخته شده است (۱۹۹۰) دربر می‌گیرد. این حوزه‌ها شامل امکانات، هتل‌ها و تفریحگاه‌ها، باشگاه‌های عمومی و خصوصی، تناسب اندام، کالاهای مربوط به یک تیم (پیراهن و...) و ورزش‌های دانشگاهی و حرفه‌ای می‌شود. مدیریت ورزشی را به ترکیبی از مهارت‌های برنامه‌ریزی، سازمان‌دهی، هدایت، کنترل بودجه، رهبری و ارزیابی در یک سازمان که محصول یا خدمات اولیه مرتبط به ورزش را تعریف می‌کند، اطلاق می‌کنند. گرچه برخی دانشمندان این تفاوت را قائل شده‌اند که کارکرد اداره امور، تعیین اهداف و خط مشی است و مدیریت، آن خط مشی‌ها را اجرا می‌کند، بکار بردن هر دو لغت به عنوان مترادف پذیرفته شده است. اصطلاح مدیریت در رشته‌ی مدیریت ورزشی بسیار معمول‌تر است. برای مثال اسم سازمان حرفه‌ای ما انجمن مدیریت ورزشی آمریکای شمالی^۲ است.

^۱ . Practitioner

^۲ . North American Society Sport Management (NASSM)

نشریه مدیریت ورزشی به منبع مهمی برای نشر دانش و اطلاعات مهم درباره مدیریت ورزشی تبدیل شده است (پارک هاوی ۱۹۹۶). واژه‌های ورزش و ارزش نیز به جای هم استفاده می‌شوند. طبق نظر یارکس، زانگر و کوارترمن (۱۹۹۸) ورزش‌ها، ذاتاً مفرد است. در حالی که ورزش، لغت فراگیرتری است. انجمن مدیریت ورزشی آمریکای شمالی، تصمیم بر استفاده از لغت جمعی ورزش گرفته است و ترغیب به استفاده از آن می‌نماید. برای تعریف صنعت ورزش به فصل ۲ مراجعه کنید. همانطور که قبلاً گفته شد ورزش، معانی مختلفی دارد (لوی ۱۹۶۸، اسپراتیزر و سیندر ۱۹۸۹، و اندروزواگ ۱۹۸۸). واژه ورزش باید برای مدیریت ورزشی معاصر به عنوان یک رشته تحصیلی تعریف شود. از آنجاییکه مدیریت ورزشی در حوزه آموزشی است که مطالعه صنعت تجارت ورزش را دربر می‌گیرد، واژه ورزش باید تمام قسمت‌های این صنعت مانند کالاهای ورزشی، توریسم ورزشی و دیگر قسمت‌هایی که قبلاً به آن اشاره شد را در برگیرد. از آن جایی که ورزش، رشته‌ای آموزشی است، لازم است تعریف نوینی از مدیریت ورزشی ارائه شود. با مرور نوشتارهای فعلی مربوط به مدیریت ورزشی تعاریف متفاوتی از آن یافت می‌شود. با این وجود تعریفی که در این کتاب استفاده شده است، مفهوم وسیع و معاصر صنعت تجارت ورزش را نشان می‌دهد و عبارتست از مطالعه و بکارگیری فعالیت‌ها، سازماندهی‌ها و کسب و کارهای درگیر در تولید، تسهیل، تبلیغ یا سازمان‌دهی هر محصول مربوط به ورزش، آمادگی جسمانی و تفریحات مربوط به آن. محصولات ورزشی می‌تواند کالا، خدمات، افراد، مکان یا ایده باشد (یارکس، زانگر و کوارترمن ۱۹۹۸، بیتس، فیلدینگ و میلر ۱۹۹۴ و بیتس و استوتلار ۱۹۹۶).

کارگروه انجمن ورزش و تربیت بدنی آمریکای شمالی و و انجمن مدیریت ورزشی آمریکای شمالی^۲ در برنامه آموزشی مدیریت ورزشی و اعتبارگذاری مدیریت ورزشی را چنین تعریف کرد: حوزه‌ای از مطالعات که آموزش لازم را برای افراد جویای کار در هر یک از قسمت‌های صنعت ورزش ارائه می‌دهد.

بررسی مفهوم

از دیدگاه کاربردی، مدیریت ورزشی قرن‌هاست که وجود داشته است. با وجود این، اخیراً به عنوان یک حرفه آموزشی شناخته شده است. این رشته دو عنصر اصلی دارد، ورزش و مدیریت تجاری. عنصر تجارت آن نه تنها کارکردهای مدیریتی مانند برنامه‌ریزی، سازماندهی، هدایت و کنترل را شامل می‌شود، بلکه حوزه‌هایی نظیر حسابداری، بازاریابی، اقتصاد و امور مالی و قانونی را نیز دربر می‌گیرد. از دیدگاه مدیریت ورزشی، اصطلاح ورزش شامل صنعت ورزش‌های دارای تماشاگر (که بر سرگرم شدن مصرف‌کننده تمرکز دارد) و صنعت آمادگی جسمانی (که بر مشارکت مصرف‌کننده در فعالیت‌های مربوط به تناسب اندام متمرکز است) می‌شود. اگرچه اصطلاحات مدیریت ورزش و اداره امور ورزش غالباً به جای هم به کار می‌روند، اصطلاح اول، این رشته را به دقیق‌ترین شکل از دیدگاه جهانی تعریف می‌کند.

تکامل مدیریت ورزشی

اگرچه مدیریت ورزشی مفهوم نسبتاً تازه‌ای در محیط دانشگاهی است، پذیرش آن به عنوان یک حوزه مطالعاتی قابل قبول به خوبی در مطالب مکتوب مرتبط با آن مستند شده است (کروست و سایرین ۱۹۹۸، پارک هاس و اولریک ۱۹۷۹، پارک هاوس ۱۹۸۷، یارکس و سایرین ۱۹۹۸، سرش و دوهرتی ۱۹۹۶). مدیریت ورزشی، موضوع مقاله‌های تجاری بی‌شمار و چندین کتاب آموزشی و روزنامه، نیز است و روزنامه‌های معروفی همچون آمریکای امروز و تایمز به آن می‌پردازند. اگر چه مطالعه‌ای تاریخی برای مشخص کردن تاریخ

^۱ . Sports

^۲ . North American Sports and Physical Education - North American Society Sports Management (NASPE-NASSM)

ورود مدیریت ورزشی به عنوان یک برنامه آموزشی وجود ندارد، دانشگاه اوهایو^۱ ادعا می‌کند که برای اولین بار در سال ۱۹۶۶ آن را در برنامه آموزشی خود ارائه کرده است. با وجود این، دو دهه قبل از آن بین سال‌های ۱۹۴۹ و ۱۹۵۹ دانشگاه فلوریدای جنوبی برنامه مدیریت ورزشی را ارائه داد که توسط دپارتمان ایالتی آموزش فلوریدا تأیید شد و عنوان آن «مدیریت تجارت بسکتبال» بود (ایزاکس ۱۹۶۴). این برنامه اولین و تنها برنامه در نوع خود بود و شامل نه حوزه می‌شد که برخی از آنها مشابه حوزه‌های مورد نیاز در استانداردهای برنامه آموزشی مدیریت ورزشی امروزه بود. این حوزه‌ها شامل قانون بلیط و مالیات، مسئولیت قانونی، بیمه، تبلیغ و روابط عمومی، نگهداری پارک و امور مالی، حسابداری و سیستم پرداخت حقوق بود.

شاید اولین باری که به مشاغل مدیریت ورزش اشاره شد در سال ۱۹۶۴ در کتابی با عنوان «مشاغل و فرصت‌ها در ورزش» بوده باشد (ایزاک ۱۹۶۴). در این کتاب، مشاغل متعددی ذکر شده است. برخی از آنها عبارتند از کارت-های تجاری ورزشی، ورزشی‌های رزمی، کالاهای مربوط به یک تیم، مطبوعات ورزشی و کالاهای ورزشی. بسیاری مشاغل دیگر در جدول ۱-۳ آمده است.

جدول ۱-۳: برخی مسیرها و فرصتهای شغلی ورزشی

هنرهای ورزشی	عاملین ورزشی
کارت‌های بازی کودکان با طراحی ورزشی	رستوران‌های با ظاهر ورزشی
روزنامه‌نگاری ورزشی	گزارشگران ورزشی
رادیو ورزش	تاجران ورزشی
وکلاهای ورزشی	کالاهای ورزشی
کتاب‌های ورزشی	حسابداران ورزشی
شبکه‌های تلویزیونی ورزشی	امتیازات انحصاری ورزشی

اگرچه ایزاک مشاغل و حرفه‌های مدیریت ورزشی متعددی را معرفی می‌کند، در فصلی با عنوان «حرفه‌ها در مدیریت ورزشی»، مدیریت ورزشی را مشاغلی تعریف می‌کند که در یکی از این دو دسته قرار می‌گیرند. (۱) دفاتر اجرایی هیئت‌های رئیسه (۲) هیئت‌های مدیریتی تیم‌های ورزشی رقابتی. برنامه مدیریت ورزشی در دانشگاه اوهایو، پیشنهاد یک استاد بود که در واقع از دانشگاه میامی در فلوریدا الهام گرفته بود. جیمز جی میسون که در آنجا استاد تربیت بدنی بود، برنامه پیشنهاد آموزشی را در مدیریت ورزشی با ترغیب والتر اومالی رئیس وقت بروکلین داجرز (که بعداً لس‌آنجلس داجرز شد) آماده کرد. اومالی ابتدا در ۱۹۵۷ این ایده را با میسون در میان گذاشت. اگرچه این برنامه هرگز اجرا نشد، ولی اساس کار برنامه دانشگاه اوهایو شد (میسون و سایرین ۱۹۸۱). چند سال بعد کالج بیسکین (دانشگاه سنت توماس فعلی) و دانشگاه سنت‌جان، اولین مؤسسه‌ای بودند که مدرک لیسانس در مدیریت ورزشی اعطا کردند. دومین برنامه در سال ۱۹۷۱ در دانشگاه ماساچوست پایه‌ریزی شد.

در سال ۱۹۸۰، ۲۰ کالج و دانشگاه در ایالات متحده، دوره کارشناسی ارشد را در مدیریت ورزش ارائه می‌کردند. تا سال ۱۹۸۵، طبق بررسی انجام شده توسط انجمن ملی ورزش و تربیت بدنی، این عدد به ۸۳ دانشگاه (۴۰ دوره لیسانس، ۳۲ دوره کارشناسی ارشد و ۱۱ دانشگاه در هر دو دوره) رسیده بود. در ۲۳ ماه می ۱۹۸۸، نشریه

^۱. Ohio University

اسپرت اینک^۱، لیستی از ۱۰۹ کالج و دانشگاه منتشر کرد که دارای دوره تحصیلی در مدیریت ورزشی بودند. از ۱۰۹ مؤسسه شناخته شده، ۵۱ مؤسسه، دوره لیسانس، ۳۳ مؤسسه، دوره کارشناسی ارشد و ۲۵ مؤسسه هر دو دوره تحصیلی را ارائه می‌کردند (براسی ۱۹۸۹). در تحقیق بعدی در دانشگاه‌ها و کالج‌های ایالات متحده که در سال ۱۹۹۳ توسط انجمن ملی ورزش و تربیت بدنی اجرا شد، ۲۰۱ دوره تحصیلی مدیریت ورزشی که شش دوره آن در سطح دکترا بود، شناسایی شد.

تحقیقات بیشتری که اخیراً صورت گرفته است نشان می‌دهد که در پایان هزاره دوم، بیش از ۲۰۰ دوره تحصیلی مرتبط با مدیریت ورزش در ایالات متحده وجود داشته است. این یعنی ۵۰۰۰ درصد پیشرفت در طول سی سال. طبق دفتر ثبت بررسی دوره‌های مدیریت ورزشی^۲، ۵۰ مؤسسه از این مؤسسات یا این دوره‌ها را تأیید کرده‌اند، یا در حال حاضر در لیست پذیرش آنها وجود دارند، یا فرآیند ثبت برنامه آموزشی مدیریت ورزشی خود را کامل کرده‌اند (جدول ۱-۴).

جدول ۱-۴: بررسی برنامه‌های ثبت شده مدیریت ورزشی فعلی

برنامه‌های تایید شده	موسسات در حال بررسی	موسساتی که ثبت آنها کامل شده
کارشناسی	کارشناسی	کارشناسی
۱۶	۱۲	۱۲
کارشناسی ارشد	کارشناسی ارشد	کارشناسی ارشد
۱۲	۱۰	۸
دکترا	دکترا	دکترا
۲	۰	۲۲

اگرچه اولین دوره‌های تحصیلی مدیریت ورزشی در دهه ۴۰ و ۷۰ پایه‌گذاری شدند، تا اواسط دهه ۸۰ توسعه قابل توجهی در توسعه این برنامه آموزشی نداشتند. در نتیجه تا سال ۱۹۸۸ تنها ۱۰ درصد از دوره‌های تحصیلی، تشکیل شده بود. برخلاف ایالات متحده تعداد دوره‌های تحصیلی در کانادا در بیست سال گذشته، تغییر قابل توجهی نداشته است. در سال ۱۹۸۰ بوکی و سوشی گزارش کردند که ۱۰ دوره لیسانس، ۹ کارشناسی ارشد و ۲ دوره دکترا در کانادا وجود دارد. هشت سال بعد سوشی (۱۹۸۸) ۶ دوره لیسانس، نه دوره کارشناسی ارشد و دو دوره دکترا را گزارش کرد. امروز ۱۰ دوره لیسانس، ۷ دوره کارشناسی ارشد و دو دوره دکترا در کانادا وجود دارد. دوره‌های کنونی مدیریت ورزشی در ایالات متحده دارای ماهیت کاربردی‌تری هستند و این به علت تمرکز بر حوزه‌هایی چون ورزش‌های دانشگاهی و حرفه‌ای، مدیریت امکانات و مدیریت باشگاه‌های سلامت و آمادگی جسمانی است. در حالی که دوره‌های موجود در کانادا بیشتر نظری هستند و این بدان معناست که تمرکز آنها بر رشته‌های فرعی مانند رویکردهای تاریخی و فرهنگی ورزش و تربیت بدنی، ابعاد روان‌شناسی و جامعه‌شناسی و جنبه‌های روانشناسی و بیومکانیک است. مدیریت ورزشی، جاذبه بین‌المللی نیز دارد. علاوه بر کانادا، کشورهای همچون ژاپن، استرالیا، نیوزیلند، چین، یونان، ایتالیا، آفریقای جنوبی، فرانسه و بریتانیا همه برنامه‌ها را اجرا کرده‌اند. در سال ۱۹۹۰ دانشکده تجارت بوواتر در کالج ویکتوریا، اولین دوره لیسانس تجارت در مدیریت ورزشی را در استرالیا تأسیس کرد. این تخصص از دروس اصلی دوره‌های آموزش بازرگانی و دروس اصلی مورد نیاز مطالعات ورزشی تشکیل شده است و ترکیبی از مفاهیم ورزش و مدیریت را همچون بازاریابی ورزشی و قانون ورزش را در

^۱ . Sport Inc.

^۲ .Sport Managment Program Review Registry

بر می‌گیرد. راهنمای دوره تحصیلی برای آماده‌سازی مطالعات لیسانس و کارشناسی ارشد برای مشاغل مدیریت ورزشی که توسط انجمن علمی تربیت بدنی و ورزش منتشر شد در شکل‌گیری و توسعه مدل استرالیایی بسیار اثرگذار بود.

کالج ملی تربیت بدنی و ورزش در جمهوری چین (تایوان) نیز برنامه‌ای آموزشی برای مدیریت ورزشی پایه‌گذاری کرد تا از سال ۱۹۹۲ فارغ‌التحصیلان این دوره تحصیلی برای به عهده گرفتن نقش‌های رهبری در مدیریت ورزشی در تایوان آماده شوند. باز هم مدل ایالات متحده در شکل‌گیری این دوره تحصیلی مؤثر بود، اگرچه دیگر مدل‌های آسیایی به ویژه مدل موجود در کره نیز مورد آزمایش قرار گرفت. این برنامه آموزشی در تایوان از دروس اصلی بازرگانی، مطالعات ورزشی، دروس اصلی ترکیبی و بسیاری تجارب میدانی تشکیل می‌شود.

اخیراً برنامه آموزش تربیت بدنی تغییر قابل توجهی کرده است. دلیل اصلی آن تقاضای در حال کاهش برای معلمان تربیت بدنی و نیاز فزاینده به افراد در بخش تجاری ورزش است. به طور خاص، صنعت زمین بازی گلف در ژاپن منحصر به فرد است. برخلاف ایالات متحده و کشورهای اروپایی، ژاپن رشد عظیمی در این حوزه داشته است. هر سال بیش از ۱۰۰ میلیون نفر از امکانات زمین‌های بازی گلف استفاده می‌کنند. این امکانات به کارکنانی نیاز دارد که مهارت‌های مدیریتی ویژه داشته باشند. اهمیت مدیریت ورزش‌های دارای تماشاچی نیز به طور فزاینده‌ای در حال افزایش است. چون این صنعت به رشد سریع خود نه تنها در ژاپن، بلکه در سراسر جهان ادامه می‌دهد. استانداردهای آموزشی (در قسمت برنامه آموزشی در مورد آنها بحث خواهد شد) آماده‌سازی دانشجویان برای حرفه مدیریت ورزشی به عنوان یک مدل آمریکایی برای شکل‌گیری برنامه آموزشی عمل می‌کند. همانطور که مدیریت ورزش، جهانی‌تر می‌شود، برنامه‌های آموزشی ویژه کشورهای مختلف، با اهداف مشابه عمل خواهند کرد (کروست، برومچ و هامز ۱۹۹۸).

مدیریت ورزش در این کشورها به عنوان یک حرفه آموزشی نیز در حال رشد است. برای مثال، انجمن مدیریت ورزشی اروپا^۱ مشابه انجمن مدیریت ورزشی آمریکای شمالی است که اساتید دانشگاهی رشته مدیریت ورزشی عضو آن هستند. یک کنفرانس آکادمیک سالانه و یک نشریه به نام نشریه اروپایی مدیریت ورزشی وجود دارد. انجمن مدیریت ورزشی اروپا، اصولاً به کشورهای اروپایی خدمات ارائه می‌کند، هرچند که از سایر کشورهای جهان نیز دارای عضو است.

در استرالیا نیز افراد حرفه‌ای در مدیریت ورزشی دانشگاهی، یک انجمن علمی تأسیس کرده‌اند که انجمن مدیریت ورزشی استرالیا و نیوزیلند^۲ نام دارد و به علاوه میزبان یک کنفرانس علمی و صاحب امتیاز نشریه مدیریت ورزشی هستند.

دو شرکت حرفه‌ای در آمریکای شمالی به حرفه مدیریت ورزشی خدمت می‌کنند. انجمن مدیریت ورزشی آمریکای شمالی و انجمن ملی ورزش و تربیت بدنی که رشد سریع این حرفه را به دقت دنبال کرده‌اند. در سال ۱۹۸۵ انجمن مدیریت ورزشی آمریکای شمالی برای ترویج، تشویق به مطالعه، تحقیق علمی و پژوهشگرانه و توسعه حرفه‌ای در مدیریت ورزش تأسیس (زیگلر ۱۹۸۷) و جانشین انجمن فنون و علوم مدیریت ورزش^۴ شد که ایده آن در دهه ۷۰ در دانشگاه ماساچوست ارائه شده بود. همانند اعضای انجمن مدیریت ورزشی استرالیا و نیوزیلند، اعضای انجمن مدیریت ورزشی آمریکای شمالی بر نظریه، کاربردها و اجرای مدیریت، بویژه در ارتباط با ورزش، تمرین (آمادگی جسمانی)، رقص و بازی تمرکز می‌کنند. علاوه بر برگزاری یک کنفرانس سالانه، انجمن

^۱ . European Assosiation Sport Management (EASM)

^۲ . Eupen Journal Sport Management (EJSM)

^۳ . Sport Management Assosiation Australia and New Ziland (SMAANZ)

^۴ . Sport Management Assosiation Technique and Sciences (SMARTS)

مدیریت ورزشی آمریکای شمالی از نشریه مدیریت ورزشی^۱ حمایت می‌کند. مقاله‌های داوری شده مربوط به تئوری و کاربردهای مدیریت ورزشی را چاپ می‌کند. این نشریه که از سال ۱۹۸۷ چاپ می‌شود به عنوان منبع اصلی انتشار اطلاعات و دانش قابل توجه در این رشته تبدیل شده است.

انجمن ملی تربیت بدنی و ورزش، بخشی از اتحادیه آمریکایی سلامت، تربیت بدنی و رقص^۲ است. این بخش در سال ۱۹۸۶ کارگروه مدیریت ورزشی را برای رفع نیاز اعضایش در برنامه‌های آموزشی مدیریت ورزشی تشکیل داده بود. کارگروه انجمن ملی تربیت بدنی و ورزش، شامل ۵ استاد و ۵ فعال حوزه ورزش می‌شد. برای جلوگیری از تکرار خدمات ارائه شده توسط این انجمن، این کارگروه، ۳ دستور ساده کاری را مشخص کرد:

۱. رهنمودهای برنامه آموزشی

۲. رهنمودهای دانشجویان برای انتخاب دوره‌های تحصیلی

۳. کتاب راهنمای دوره‌های تحصیلی کالج‌ها برای آماده‌سازی افراد حرفه‌ای در مدیریت ورزشی.

این کارگروه، پیش‌نویس رهنمودهای برنامه‌ی آموزشی را نوشت و آنها را به عنوان داده اولیه میان مدیران دوره‌های تحصیلی مدیریت ورزشی که توسط انجمن ملی تربیت بدنی و ورزش شناخته شده بودند، توزیع کرد. سپس پیشنهادات را در سند نهایی وارد کرد. در پاییز ۱۹۸۷ اعضای انجمن ملی تربیت بدنی و ورزش این سند را به عنوان رهنمودهای برنامه آموزشی رسمی انجمن ملی تربیت بدنی و ورزش تأیید و آن را با عنوان رهنمودهایی برای دوره‌های تحصیلی کارشناسی و کارشناسی ارشد برای مشاغل مدیریت ورزشی منتشر کرد (براسی ۱۹۸۹a). وقتی انجمن ملی تربیت بدنی و ورزش در سال ۱۹۸۷ رهنمودهایی برای دوره‌های تحصیلی کارشناسی و کارشناسی ارشد برای مشاغل مدیریت ورزش منتشر کرد از انجمن مدیریت ورزشی آمریکای شمالی برای تأیید آنها دعوت شد. بسیاری از اعضای این انجمن بر این اعتقاد بودند که رهنمودهای انجمن ملی تربیت بدنی و ورزش، بیش از حد محدود است و این منجر به بحث در مورد شکل‌دهی به استانداردهای برنامه آموزشی شد که انجمن ملی تربیت بدنی و ورزش و انجمن مدیریت ورزشی آمریکای شمالی آن را تأیید کنند. کارگروه مشترکی با ۵ عضو از انجمن ملی تربیت بدنی و ورزش و ۵ عضو از انجمن مدیریت ورزشی آمریکای شمالی برای تعیین استانداردهایی در جهت آماده‌سازی دانشجویان مدیریت ورزشی آینده، انتخاب شدند. همچنین به کارگروه مشترک دستور داده شد که امکان اعتباردهی به برنامه‌های آموزشی مدیریت ورزشی را به عنوان وسیله ایجاد انگیزه برای مؤسسات جهت توسعه برنامه‌هایشان مورد بررسی قرار دهد. اعضای این کارگروه، توافق داشتند که بررسی و تأیید برنامه‌ها، رویکردی بود که می‌توانست به دانشجویان و کارفرمایان بالقوه، اطمینان دهد تا فارغ‌التحصیلان این برنامه تأیید شده، در حوزه‌هایی آمادگی پیدا کرده‌اند که موجب کسب دانش و مهارت‌های مناسب و مورد نیاز یک فرد حرفه‌ای است. در سال ۱۹۸۹، این کارگروه مشترک، تشکیل جلسه داد تا شروع حوزه‌های ضروری برنامه آموزشی را شناسایی، استانداردها را تعیین و دستورالعملی برای تأیید برنامه تهیه کند تا به ارزیابی برنامه‌ها از نظر برآورده کردن استانداردها کمک کند.

در سال ۱۹۹۰، استانداردهای برنامه آموزشی انجمن مدیریت ورزشی آمریکای شمالی بعد از بحث در حضور تمام اعضا در هر دو کنفرانس ۱۹۸۹ و ۱۹۹۰، توسط هیئت مدیره تأیید شد. انجمن ملی تربیت بدنی و ورزش، سخنرانی‌هایی را در همایش‌های سال ۱۹۹۰ و ۱۹۹۱ اجرا کرد. بعد از سخنرانی و نمایش در سال ۱۹۹۱ یک فرم نظرسنجی و سندهای توصیفی برای ۱۸۱ مؤسسه دارای مدیریت ورزشی فرستاده شد و از هر کدام نظرخواهی شد. کابینه انجمن ملی تربیت بدنی و ورزش با رأی مثبت خود در سال ۱۹۹۲ استانداردها را تأیید کرد.

^۱ Journal Sport Management

^۲ AAHPRED

بعد از پذیرش استانداردها، کارگروه مشترک کار بر روی پروتکل ارزیابی برنامه مدیریت ورزشی مؤسسات را ادامه داد. هر دو انجمن بر یک دستورالعمل توافق کردند و تصمیم گرفتند که روش ارزیابی برنامه را به جای فرآیند اعتباردهی اتخاذ کنند. بنابراین با انجام ارزیابی، نگرش نسبت به مؤسسات، بهتر شده و کمتر تهدیدآمیز تلقی می‌شدند. در ماه می سال ۱۹۹۳، اولین استانداردهای برنامه آموزشی مدیریت ورزشی و فرآیند بررسی برنامه انجمن مدیریت ورزشی آمریکای شمالی و انجمن توسعه تربیت بدنی آمریکای شمالی چاپ شد. شورای بررسی برنامه مدیریت ورزشی^۱ نیز رسماً در سال ۱۹۹۴ بوجود آمد تا فرآیند بررسی را تحت کنترل بگیرد. همانطور که قبلاً گفته شد از اواخر سال ۱۹۹۹، پنجاه مؤسسه که برنامه آموزشی مدیریت ورزشی داشتند در لیست مؤسساتی بودند که یا در فرآیند بررسی برنامه حضور داشتند یا در حال گذراندن فرآیند بودند.

مدیریت ورزشی، امروز و فردا

مدیریت ورزشی به عنوان یک رشته دانشگاهی مطالعاتی، در مدتی کوتاه، رشدی عظیم داشته است. برای مثال نشریه‌های خاص این رشته از نظر تعداد و محتوا، تنها در طول یک دهه بطور چشمگیری افزایش یافته است (جدول ۱-۵ ببینید).

جدول ۱-۵: تعدادی از نشریات ورزشی و مرتبط با آن

نشریه مدیریت ورزش
نشریه اروپایی مدیریت ورزش
نشریه بین‌المللی مدیریت ورزش
مجله مدیریت ورزش
فصلنامه بازاریابی ورزش
نشریه ابعاد قانونی فعالیت‌های ورزشی و بدنی
نشریه حقوق ورزشی

تعداد دانشجویان، برنامه‌ها و اساتید مدیریت ورزشی به رشد خود ادامه می‌دهند. امروزه اغلب برنامه‌ها بطور متوسط دو استاد تمام وقت مدیریت ورزشی و تعداد کمی از برنامه‌ها، ۵ استاد یا بیشتر دارد. در فصل بعد خواهید آموخت که اصولاً ۱۰، ۹ و ۵ حوزه وجود دارد که به ترتیب به عنوان پایه دانش در طول برنامه‌های آموزشی دوره-های کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا مورد نیاز است. این حوزه‌ها عبارتند از: مدیریت ورزشی، اخلاق در ورزش، بازاریابی ورزشی، حقوق در ورزش، ابعاد اجتماعی و رفتاری ورزش و امور مالی در ورزش. این حوزه‌ها به عنوان حوزه‌های تخصصی در حال رشد هستند و همزمان تعداد اساتید، نیز در حال افزایش است و حوزه‌های تخصصی تحقیقی را بوجود می‌آورند. ماهونی و پیتز (۱۹۹۸) خواستار توجه بیشتر به شکل‌گیری حوزه‌های تخصصی در مدیریت ورزشی شدند. آنها به مطالب ذیل اعتقاد دارند و چنین می‌گویند: «برای آینده این رشته، لازم و ضروری است که محققان مدیریت ورزشی تحقیقاتی قوی با پایه‌های تئوریک به عمل آورند که مورد پذیرش همکاران در دیگر رشته‌ها و دانشگاه‌هایی که اساتید مدیریت ورزشی را استخدام می‌کنند، قرار گیرد. اگرچه چاپ مقالات مناسب فعالان حوزه ورزش به سود این رشته است، اما تمرکز و تلاش محققان بر نیازهای فعالان حوزه ورزش ممکن است افراد حرفه‌ای و جوان این رشته را از ایجاد و توسعه یک دستورالعمل تحقیق نظری باز دارد. ممکن است امروز آنها را تحت تأثیر قرار ندهد اما در آینده تلاش‌های آنان را تحت تأثیر قرار خواهد. ما انتظار افزایش تخصص در تعدادی از حوزه‌های مدیریت ورزش داریم. همزمان با توسعه برنامه‌ها،

^۱. SMPRC

دانشکده‌ها بیشتر، ارائه واحدها وسیع‌تر، در نتیجه تخصصی شدن ضروری‌تر می‌گردد. تخصصی شدن برای شکل-گیری بدنه منحصر به فرد دانش، حیاتی است. هرچه اساتید مدیریت ورزشی در تحقیقات خود تخصصی‌تر باشند بازدهی بهتری به عنوان دانشور خواهند داشت.

شاید این رشته آن قدر پیشرفت کند که روزی کالج‌های تخصصی مدیریت ورزشی هم داشته باشیم. در حال حاضر دانشکده‌های مدیریت توریسم و مهمانداری در ایالات متحده دارای دوره‌هایی در مدیریت ورزشی، تفریح، توریسم و مهمانداری است. در یک کالج، دپارتمان‌هایی وجود خواهد داشت که بر حوزه‌ای متفاوت تمرکز می‌کنند: مثل دپارتمان بازاریابی ورزش و دپارتمان امور مالی ورزش که تعداد زیادی اساتید متخصص و نیز دانشجویانی دارند که می‌خواهند آموزش مدیریت ورزشی آنها بر آن حوزه متمرکز باشد. امروزه یک نفر از هر ۱۰ نفر در ایالات متحده در صنعت اوقات فراغت کار می‌کند. به علاوه آمریکایی‌ها تقریباً یک سوم وقت و درآمدشان را به اوقات فراغتشان اختصاص می‌دهند. توریسم، صنعت شماره یک جهان و یکی از چهار بازار پیش برنده آینده اقتصادی است (AALR, 1994). با در نظر گرفتن چنین واقعیتی، احتمال دارد تعداد قابل توجهی دوره‌های مدیریت ورزش برای در بر گرفتن حوزه‌هایی چون توریسم، توریسم ورزشی، فعالیت‌های ورزشی و مهمانداری اختصاص یابد.

بررسی مفهوم

اگرچه تعداد دوره‌ها (برنامه‌ها) در کانادا در ۲۵ سال گذشته زیاد تغییر نکرده است از اواسط دهه ۸۰ توسعه قابل توجهی در برنامه‌های آموزشی مدیریت در ایالات متحده اتفاق افتاده است. چندین کشور دیگر نیز ارائه‌ی دوره‌های دانشگاهی مدیریت ورزشی را آغاز کرده‌اند.

برنامه آموزشی

در طول ۳۰ سال گذشته برنامه‌ی آموزشی مدیریت ورزشی تغییر قابل توجهی داشته است. از منظر تاریخی مدیریت ورزشی گرایش شدیدی به تربیت بدنی داشته است. واحدهای مورد نیاز برای دانشجویان مدیریت ورزشی ۲۰ سال گذشته شامل فیزیولوژی تمرین، یادگیری حرکتی و محاسبات در تربیت بدنی بوده است. واحدهای انتخابی شامل جامعه‌شناسی یا روانشناسی ورزش و یا شاید درسی در تاریخ یا فلسفه تربیت بدنی و ورزش می‌شد. واحد سازمان‌دهی مدیریت تربیت بدنی و ورزش تقریباً تنها واحد مدیریتی موجود بود. بعضی اوقات واحدهایی اختیاری در تجارت و روزنامه‌نگاری ارائه می‌شد و در برنامه‌های غنی‌تر ممکن بود فرصت‌های کارآموزی نیز ارائه دهند. مدیریت ورزشی اغلب به عنوان یک انتخاب غیردرسی در تربیت بدنی به حساب می‌آمد که استادان تربیت بدنی در اصل آن را برای متعادل کردن کاهش ثبت‌نام در تدریس و مربیگری تحمیل می‌کردند. متأسفانه بسیاری از دانشکده‌ها در طول این دوره تحصیلی، صرفاً برنامه آموزشی مدیریت را کنار گذاشته و برخی واحدها عناوین جذاب را به آنها اضافه کردند تا یک برنامه آموزشی مدیریت ورزشی بوجود آورند (برگ ۱۹۸۹). پارک هاوس (۱۹۸۷) گزارش کرد که هنوز تعداد قابل توجهی از برنامه‌های مدیریت ورزشی دارای واحدهای عملی مرتبط با تربیت بدنی بودند که پاسخگویی آنها به نیازهای آموزشی یا نیازهای شغلی مربوط به شغل این صنعت شک برانگیز است. در سال ۱۹۸۱ برگ گزارش داد که تنها تعداد کمی از دوره‌ها از نظر اساتید برنامه آموزشی رشد کافی داشته‌اند تا بتوانند فارغ‌التحصیلانی واجد شرایط را تحویل دهند. در سال ۱۹۸۹، انجمن ملی ورزش و تربیت بدنی و انجمن مدیریت ورزش آمریکای شمالی، کارگروه مشترکی را تشکیل دادند تا استانداردهای برنامه آموزشی آماده‌سازی دانشجویان حرفه‌ای مدیریت ورزشی را بیشتر توسعه دهند. رویکرد آنها متفاوت از

رهنمودهای تأیید شده توسط انجمن ملی ورزش و تربیت بدنی در سال ۱۹۸۷ بود. بجای شناسایی دروس خاص، حوزه‌هایی را بوجود می‌آورند که یک یا چند واحد در برنامه آموزشی را پوشش می‌داد. به جای شناسایی دروس اصلی و کاربردی برنامه آموزشی، هر حوزه دارای بدنه‌ای از دانش مورد نیاز در سطوح کارشناسی، کارشناسی مدیریت ورزشی آماده می‌کردند. استانداردها در محتوای دروس اصلی مورد نیاز در سطوح کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا تقسیم می‌شد. امروزه استانداردهای برنامه آموزشی مدیریت ورزشی انجمن ملی ورزش و تربیت بدنی و انجمن مدیریت ورزش آمریکا شمالی طرح کلی بدنه حداقل دانشی را که یک برنامه مدیریت ورزشی باید در سطح کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا ارائه دهد، نشان می‌دهد. حوزه‌های محتوای برنامه‌ی آموزشی مربوطه، در جدول ۱-۶ تا ۱-۸ آمده است.

جدول ۱-۶: استانداردهای برنامه آموزشی مدیریت ورزشی دوره کارشناسی

محتوای ۱- ابعاد اجتماعی فرهنگی
محتوای ۲- مدیریت و رهبری در ورزش
محتوای ۳- بازاریابی در ورزش
محتوای ۴- ارتباطات در ورزش
محتوای ۵- بودجه‌بندی و برنامه ریزی مالی در ورزش
محتوای ۶- اقتصاد در ورزش
محتوای ۷- نقش دولت در ورزش
محتوای ۸- ابعاد قانونی ورزش
محتوای ۹- اخلاق در ورزش
محتوای ۱۰- نقش تجربه در مدیریت ورزش

جدول ۱-۷: استانداردهای برنامه آموزشی مدیریت ورزشی دوره کارشناسی ارشد

محتوای ۱- ابعاد اجتماعی فرهنگی ورزش
محتوای ۲- مدیریت و رهبری در ورزش
محتوای ۳- بازاریابی در ورزش
محتوای ۴- روابط عمومی در ورزش
محتوای ۵- بودجه‌بندی و برنامه‌ریزی مالی در ورزش
محتوای ۶- اقتصاد در ورزش
محتوای ۷- نقش تجربه در مدیریت ورزش
محتوای ۸- ابعاد قانونی ورزش
محتوای ۹- اخلاق در ورزش

جدول ۱-۸: استانداردهای برنامه آموزشی مدیریت ورزشی دوره دکترا

محتوای ۱- الزامات زمینه‌ای
محتوای ۲- بنیادهای تحقیقاتی
محتوای ۳- تئوری مدیریت ورزشی در حوزه تخصصی
محتوای ۴- پیشرفت ویژگی‌های مشترک تشکیل‌دهنده حداقل دو طرح درسی بیرون از دپارتمان که از موضوعات تخصصی محتوای قسمت ۳ حمایت کند.
محتوای ۵- حوزه تجربه و کارورزی

آینده مدیریت ورزش به عنوان یک برنامه درسی دانشگاهی

آینده مدیریت ورزش دارای پتانسیل بالایی است، اگرچه باید موانع زیادی را پشت سرگذارد. نخست اینکه اگرچه پذیرش مدیریت ورزش به عنوان یک حرفه بیشتر و بیشتر می‌شود (به عنوان یک پیش‌نیاز برای استخدام در صنعت ورزش) تنها زمانی حقانیت خود را ثابت می‌کند که فارغ‌التحصیلان دوره‌های مدیریت ورزش بتوانند ثابت کنند که دانش لازم برای موفقیت در بازار را دارا بوده، می‌توانند عملکرد مورد انتظار از یک مدیر را نشان دهند و صلاحیت پیشرفت در رده‌های سازمانی را دارند. انجمن ملی ورزش و تربیت بدنی و انجمن مدیریت ورزش آمریکای شمالی طور مشترک تلاش می‌کنند تا همه دوره‌های مدیریت ورزشی را ترغیب کنند تا برنامه خود را برای ارزیابی در فرآیند بررسی برنامه قرار دهند تا هر دانشجوی مدیریت ورزشی با حوزه‌های محتوایی که برای مدیریت موفق، ضروری است، درگیر شود.

دوماً، پتانسیل مدیریت ورزش تحت تأثیر صلاحیت اساتید آن خواهد بود. فارغ‌التحصیلان جدید دکترای مدیریت ورزش، اساتید فردا خواهند بود. تعداد بیشتری دانشجوی مستعد و با انرژی دوره دکترا برای تامین اساتید شایسته و با کیفیت مورد نیاز است تا بتوان تعداد برنامه‌های این حرفه را افزایش داد.

بررسی مفهوم

از نظر تاریخی مدیریت ورزش گرایش شدیدی به تربیت بدنی داشته است. امروزه تمرکز بر حوزه‌های بنیادی مطالعه تأکید شدیدی بر واحدهای مدیریت ورزشی و حوزه‌های کاربردی مطالعه مبتنی بر موضوعات اصلی بنیادی دارد که مخصوص صنعت ورزش و تجارب میدانی می‌باشند. با توجه به ماهیت آن مدیریت ورزشی یک رشته چندبخشی^۱ است و به همیاری چندین رشته نیاز دارد، به ویژه مدیریت تجارت و تربیت بدنی (در حال حاضر بسیاری آن را با مطالعات ورزشی^۲، دانش و تمرین ورزشی^۳ یا با عناوین مشابهی که عناصر رشته تربیت بدنی را توصیف می‌کند، یکسان در نظر می‌گیرند.

در نهایت مدیریت ورزش باید توسعه تخصصی خود را به عنوان یک حوزه دانشی و پژوهشی ادامه دهد. تحقیقات قابل توجهی درباره نظریه‌های مدیریت ورزش باید صورت گیرد. صورت گرفتن مورد دوم تا حد زیادی مشخص خواهد کرد که آیا مدیریت ورزش جایگاهش را در بین حرفه‌های پذیرفته شده پیدا خواهد کرد یا در حد یک حوزه کم‌اهمیت تنزل خواهد کرد.

نظراتی در مورد رشد رشته مدیریت ورزشی

مدیریت ورزشی راه طولانی را از زمانی که ارل اف زیگلر، اولین بذر آن را در حدود چهل سال پیش کاشت و اولین کتاب آموزشی در مورد مدیریت تربیت بدنی و ورزش معرفی کرد، آغاز کرد. در این دوره نسبتاً کوتاه، مدیریت ورزشی جایگاه محکمی برای خود پیدا کرده است. در حال حاضر هویت اجتماعی مشخصی دارد و کاملاً در بخش دانشگاهی ورزش، تجارت و تربیت بدنی گنجانده شده است.

از دیدگاه عملی و حرفه‌ای، مدیریت در ورزش از مدیران داوطلب و نیمه‌وقت به افراد حرفه‌ای تمام وقت که در دانشگاه آموزش دیده‌اند، تکامل یافته است. فارغ‌التحصیلان دانشگاهی مدیریت ورزشی، در سراسر جهان مشغول کار و اداره بخش‌های ورزشی هستند. اکنون دوره‌های دانشگاهی مدیریت ورزش به سرعت رشد کرده‌اند تا نیاز

^۱. Multidisciplinary

^۲. Sport Studies

^۳. Exercise and Sport Sciences